

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 3T/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723010269
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Rošak
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2023:5723010269.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Samosudca Okresného súdu Martin JUDr. Marián Rošak na hlavnom pojednávaní konanom dňa 11.04.2023 takto

r o z h o d o l :

Obžalovaný S. U., J.. XX.XX.XXXX I. Ž., trvale bytom Ž., toho času v ÚVV
Žilina

u z n á v a s a z a v i n n é h o , ž e

dňa 26.09.2022 v čase približne o 04.26 hod. v S. J. W. E. po tom, ako vystúpil z osobného motorového vozidla zn. M. M. U. šedej farby, v ktorom sa tiež nachádzal V.É. X., spoločne s Z. E. (vec vylúčená na samostatné konanie a vedená pod Č.: Q.-XX/X - I. - S. - XXXX), pristúpili k S. I., J.. XX.XX.XXXX, pričom Z. E. ho začal udierať päšťou do oblasti tváre a následne ho S. U. udrel do oblasti spánku, v dôsledku čoho S. I. spadol na zem, kde ho kopali a pri tom mu z ruky vytrhli 10 € a kým S. U. pokračoval v útoku, Z. E. z osobného motorového vozidla zn. I. A. čiernej farby, EVČ S. XXXFV, na ktorom prišiel S. I., odcudzil zo spínacej skrinky kľúč od vozidla a z vozidla zobral peňaženku S. I. s obsahom hotovosti vo výške 3 €, občianskym a vodičským preukazom, technickým preukazom osobného motorového vozidla EVČ S., 2 kusy platobných kariet N. N., vernostné karty nezistenej značky a počtu, ako aj 3 kusy zapalovačov nezistenej značky, 10 kusov cigariet značky X., 1 kus nabíjačky na F. X bez adaptéra, 1 kus nabíjací kábel modrej farby typu USB C o dĺžke 3 m nezistenej značky a následne z miesta odišli, pričom takým konaním spôsobili S. I., J.. XX.XX.XXXX, trvale bytom I., podľa odborného vyjadrenia doc. S.. S. Z., K., komplex poranení ľahkého stupňa a rozsahu, ktoré ho obmedzovali v obvyklom spôsobe života v trvaní približne 10 dní a spôsobili škodu vo výške minimálne 13 €,

t e d a

- spoločným konaním proti inému použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci,
- spoločným konaním na mieste verejnosti prístupnom sa fyzicky dopustil výtržnosti tým, že napadol iného,

č í m s p á c h a l

- zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. v spolupáchateľstve s poukazom na § 20 Tr. zákona,
- prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona v spolupáchateľstve s poukazom na § 20 Tr. zákona

Z a t o s a o d s u d z u j e

Podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l), písm. n), § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 2, ods. 5 a § 41 ods. 1 Tr. zákona na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky.

Podľa § 48 ods. 4 Tr. zákona súd obžalovaného na výkon uloženého úhrnného trestu odňatia slobody zaraduje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodeného S. I., J.. XX.XX.XXXX v G., trvale bytom I., prechodne bytom a adresa na doručovanie písomností I., Z.Á. XX s nárokom na náhradu škody odkazuje na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry v Martine pod sp. zn. X K. XXX/XX/XXXX podal dňa 08.03.2023 tunajšiemu súdu obžalobu proti obvinenému S. U., stíhanému pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. v spolupáchateľstve s poukazom na § 20 Tr. zákona a iné, ktorých sa mal dopustiť skutkom uvedeným v podanej obžalobe.

Súd na nariadenom hlavnom pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného, prečítaním listín nachádzajúcich sa v spise, pričom ustálil skutkový a trestnoprávny stav veci tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Podľa § 278 ods. 2 Tr. por. súd pri rozhodovaní prihliadol len na skutočnosti, ktoré boli na hlavnom pojednávaní prebrané a opieral sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané. Súd v zmysle § 2 ods. 10, 11, 12 Tr. por. postupoval tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie, pričom súd hodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Súd pri svojom rozhodovaní rovnakou starostlivosťou objasňoval okolnosti svedčiace proti obžalovanému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech. Obžalovaný S. U. na hlavnom pojednávaní konanom dňa 11.04.2023 po zákonom poučení urobil vyhlásenie, že sa cíti byť vinný skutku uvedeného v obžalobe.

Postupom podľa 333 ods. 3 Tr. por. obžalovaný odpovedal na niektoré otázky tak, že rozumie, čo tvorí podstatu skutku, ktoré sa mu kladú za vinu; ako bola poučený o svojich právach, najmä o práve na obhajobu, bola mu daná možnosť na slobodnú voľbu obhajcu a či sa s obhajcom mohol radiť o spôsobe obhajoby; rozumie právnej kvalifikácii skutku ako určitých trestných činov; bol oboznámený s trestnými sadzbami, ktoré zákon ustanovuje za trestné činy mu kladené za vinu; dobrovoľne sa priznal a uznal vinu za spáchaný skutok, ktorý sa kvalifikuje ako určité trestné činy. Obžalovaný na dané otázky odpovedal kladne slovom - „áno“.

Prokurátor a obhajkyňa zhodne navrhli, aby súd prijal vyhlásenie obžalovaného.

Samosudca Okresného súdu Martin uznesením prijal vyhlásenie obžalovaného, pričom vyslovil, že dokazovanie v predmetnej trestnej veci sa vykoná iba v rozsahu týkajúceho sa výroku o treste. Na hlavnom pojednávaní konanom 11.04.2023 súd postupom podľa § 269 Tr. por. prečítal len listinné dôkazy potrebné pre rozhodnutie súdu o vyššie uvedenom výroku.

Trestného činu (zločinu) lúpeže podľa § 188 Tr. zák. sa dopustí ten, kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci. Objektom trestného činu lúpeže je osobná sloboda ako i majetok, ktorého sa páchatel' chce zmocniť. Objektívna stránka je naplnená použitím násillia alebo hrozby bezprostredného násillia, v úmysle zmocniť sa cudzej veci. Cudzou vecou sa rozumie vec, ktorá nepatrí páchatel'ovi buď vôbec, alebo nepatrí výlučne jemu. Trestný čin je dokonaný už samotným použitím násillia alebo hrozby bezprostredného násillia proti inému v úmysle zmocniť sa cudzej veci, pričom nie je nutné, aby sa tento úmysel aj uskutočnil. Násillím sa okrem iného rozumie použitie fyzického násillia proti telesnej integrite inej osoby (§ 122 ods. 7 Tr. zák.). Násillie musí byť prostriedkom nátlaku na vôľu napadnutého. Nie je podmienkou, aby napadnutý kladol odpor. Násillie spravidla smeruje proti tomu, kto má vec u seba. Hrozba bezprostredného násillia je hrozba takým násillím, ktoré má byť vykonané ihneď, ak sa napadnutý nepodrobí vôli útočníka. Táto hrozba je spravidla

vyjadrená slovne, ale stačí aj konkludentné konanie, ak je z neho a ostatných okolností zrejmé, že násilie sa uskutoční ihneď, ak sa napadnutý nepodrobí vôli páchatel'a. Z hľadiska subjektívnej stránky sa jedná o úmyselný trestný čin, ktorý je zločinom (§ 11 ods. 1 Tr. zák.).

Prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. spácha ten, kto sa dopustí slovne alebo fyzicky, verejne alebo na mieste verejnosti prístupnom hrubej neslušnosti alebo výtržnosti najmä tým, že napadne iného. Z hľadiska subjektívnej stránky sa jedná o úmyselný trestný čin, ktorý má charakter prečinu. Spolupáchatel'stvo v zmysle § 20 Tr. zák. vyžaduje spoločný úmysel spolupáchatel'ov, ktorý zahŕňa spoločné konanie ako i sledovanie spoločného cieľa tzn. porušenia alebo ohrozenia záujmu chráneného Trestným zákonom. Spoločný úmysel pritom nemožno stotožňovať s výslovnou dohodou spolupáchatel'ov, nakoľko postačuje i dohoda konkludentná. Každý spolupáchatel' si však musí byť vedomí aspoň možnosti, že konanie jeho a ostatných spolupáchatel'ov smeruje k spáchaniu trestného činu spoločným konaním a pre tento prípad byť s tým uzrozumený.

Konanie obžalovaného uvedené vo výrokovej časti rozsudku (na rozdiel od kvalifikácie uvedenej v podanej obžalobe, vzhľadom na faktickú konšumpciu použitého násillia - ublíženia na zdraví - závažnejšou skutkovou podstatou trestného činu lúpeže) súd právne posúdil ako len zločin lúpeže v spolupáchatel'stve podľa § 20, § 188 ods. 1 Tr. zákona a ako prečin výtržníctva v spolupáchatel'stve podľa § 20, § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona, nakoľko obžalovaný spoločným konaním s ďalšou osobou proti inému - poškodenému S. I. použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci a zároveň sa fyzicky dopustil na mieste verejnosti prístupnom výtržnosti, keďže spolu s ďalšou osobou napadol iného - poškodeného.

Pokiaľ ide o osobu páchatel'a súd mal preukázané, že obžalovaný má v odpise registra trestov (č. I. 499-501 spisu) 12 záznamov, a to prevažne pre páchanie majetkovej trestnej činnosti, boli mu uložené aj nepodmienečné tresty, ktoré vykonal. Naposledy bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec sp. zn. OT/33/2022 zo dňa 31.03.2022, právoplatným dňa 31.03.2022, pre pokus krádeže podľa § 14 ods. 1, § 212 ods. 1 písm. b), písm. g) Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov v ústave na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Z výkonu tohto trestu bol obžalovaný podmienene prepustený s probačným dohľadom a to na základe uznesenia Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 8PP/14/2022 zo dňa 05.09.2022, kde mu bola uložená skúšobná doba 2 roky a uložený zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a povinnosť zamestnať sa a pravidelne sa dostavovať k probačnému a mediačnému úradníkovi. Samosudcovi neuniklo, že obžalovaný sa prejednávaného skutku dopustil krátko po tom (za pár dní), čo bol podmienene prepustený z výkonu trestu odňatia slobody.

K trestu uloženému obžalovanému sa súdu žiada uviesť nasledovné:

Trest je opatrením štátneho donútenia, ktoré v mene štátu, na základe a v medziach zákona ukladajú v predpísanom konaní na to povolané súdy páchatel'ovi za spáchaný trestný čin. V tejto definícii je vyjadrená zásada „nulla poena sine lege, sine cimine, sine iudicio“. Trest ako právny následok trestného činu môže priamo postihnúť len páchatel'a trestného činu (zásada personálnosti trestu), tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu (§ 34 ods. 3 Tr. zák.).

Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatel'om trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia), a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionalným páchatel'om, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti).

Ochrana spoločnosti sa teda uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represie) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou.

Ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov, vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov, robí z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest pritom nesmie byť prostriedkom na riešenie iných spoločenských problémov. Preto Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že páchaním trestnej činnosti sa posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu ako i na ostatných členov spoločnosti.

Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. V treste je teda obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, a to tak právne, ako aj etické.

Súd pri svojom rozhodovaní ohľadom uloženia trestu obž. S. U. zobral do úvahy predovšetkým fakt, že u obžalovaného zistil opakované spáchanie zločinu, keďže obžalovaný sa hore uvedeným skutkom dopustil (aj) zločinu aj napriek tomu, že už v minulosti bol rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 36T/107/2017 zo dňa 06.10.2017, právoplatným 06.10.2017 odsúdený pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3, písm. a), ods. 4, písm. b) Tr. zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zákona. Za spáchanie zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zákona je možné páchatel'ovi uložiť trest odňatia slobody v rozpätí od 3 rokov až do 8 rokov. Nakoľko obžalovaný opakovane spáchal zločin, preto súd bol povinný postupom podľa § 38 ods. 5, 8 Tr. zákona zvyšovať dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu; v tomto prejednávacom prípade súd bol povinný obžalovanému ukladať trest odňatia slobody v rozpätí od 5 rokov a 6 mesiacov (3 roky dolná hranica trestnej sadzby + 2 roky a 6 mesiacov, t.j. jedna polovica z rozdielu trestnej sadzby 8 rokov - 3 roky, teda 5 rokov, z čoho jedna polovica sú 2 roky a 6 mesiacov) až na 8 rokov.

Samotný obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že sa cíti byť vinným zo skutku uvedeného v obžalobe prokurátora a súd prijal toto jeho vyhlásenie, čím obžalovaný výrazne uľahčil dokazovanie pre súdom a zároveň neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predzaznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu, preto samosudca okresného súdu v nadväznosti na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 44, uverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 5/2017 používajúc analógiu ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zákona (čo súd opomenul uviesť vo výrokovej časti rozsudku - vo výroku o treste) obžalovanému z tohto dôvodu mimoriadne znížil trest odňatia slobody pod dolnú hranicu o takmer jednu tretinu, t.j. na 4 roky (nakoľko súd mohol uvedený trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov znížiť o jednu tretinu až na 3 roky a 8 mesiacov), tak ako to môže učiniť prokurátor v rámci konania o dohode o vine a treste. Pri takomto mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu súd prihliadol na to, že obžalovaný síce spôsobil poškodenému zranenia, avšak prihliadol aj na to, že obžalovaný sa menšou mierou podieľal na páchaní tohto skutku a doposiaľ nebol odsúdený pre násilnú trestnú činnosť. Nakoľko sa obžalovaný prejednávaneho skutku - právne posúdeného ako dvoch úmyselných trestných činov - dopustil počas plynutia skúšobnej doby podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody (uznesenie Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 8PP/14/2022 zo dňa 05.09.2022), s poukazom na ustanovenie § 41 ods.1 Tr. zákona a § 49 ods. 2 Tr. zákona súd bol povinný ukladať obžalovanému úhrnný trest odňatia slobody len ako trest nepodmienečný, keďže ustanovenie § 49 ods. 2 Tr. zákona v takomto prípade nepripúšťa uloženie podmieneného trestu odňatia slobody. Uvedený úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 roky považuje súd vzhľadom na osobu obžalovaného a okolností prípadu za dostatočný na nápravu samotného obžalovaného a na ochranu spoločnosti.

Aj napriek tomu, že obžalovaný bol v posledných 10-tich rokoch pred spáchaním hore uvedených trestných činov vo výkone trestu odňatia slobody uloženého za úmyselný trestný čin, súd ho s poukazom na závažnosť prejednávaneých trestných činov, na mieru narušenia a akou mierou sa on podieľal na páchaní predmetného skutku podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradil na výkon úhrnného nepodmienečného trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. K tejto úvahe súd viedla i tá skutočnosť, že samotný obžalovaný chcel hneď na úvod hlavného pojednávania konať o dohode a vine s prokurátorom (s čím však prokurátor nesúhlasil), a tak si

prípadne vylepšiť svoje postavenie nielen čo sa týka výmery uloženého trestu odňatia slobody ale i jeho následného zaradenia do výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodeného S. I., J.. XX.XX.XXXX v G., trvale bytom I., prechodne bytom a adresa na doručovanie písomností I., Z.L. XX s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces z nasledovných dôvodov. Samotný poškodený vo svojej výpovedi uviedol aké veci mu boli odcudzené, avšak tieto veci neboli v rámci vyšetrovania ohodnotené či už odborným vyjadrením alebo znaleckým posudkom znalca z príslušného odboru, navyiac uvedeného konania sa mal obžalovaný dopustiť spoločne s ďalšou osobou a pre spravodlivé rozhodnutie aj o tomto nároku by bolo potrebné súdom vykonať ďalšie dokazovanie, čo by predĺžilo samotné trestné konanie, a preto súd podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodeného s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie prostredníctvom tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Žiline v lehote do 15 dní od oznámenia rozsudku. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku. Rozsudok môže odvolaním napadnúť prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokolvek výroku, obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo dotýka, poškodený pre nesprávnosť výroku o náhrade škody a zúčastnená osoba, pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci. Osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku, môže ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, a toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny, alebo že chýba. V neprospech obžalovaného môže rozsudok napadnúť odvolaním prokurátor, len čo do povinnosti na náhradu škody má toto právo aj poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody. V prospech obžalovaného môžu rozsudok odvolaním napadnúť okrem obžalovaného a prokurátora i príbuzní obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh. Prokurátor môže tak urobiť i proti vôli obžalovaného. Ak je obžalovaný pozbavený spôsobilosti na právne úkony, alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môže i proti vôli obžalovaného za neho v jeho prospech odvolanie podať aj jeho zákonný zástupca alebo jeho obhajca. V písomnom podanom odvolaní treba uviesť, proti ktorým výrokom odvolanie smeruje, a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Odvolanie prokurátora, odvolanie, ktoré podáva za obžalovaného jeho obhajca ako aj odvolanie, ktoré podáva za poškodeného alebo zúčastnenú osobu ich splnomocnenec, musí byť zároveň odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozsudok napáda a aké chyby sa vytýkajú rozsudku alebo konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Po vyhlásení rozsudku sa môže oprávnená osoba odvolania výslovne vzdať. Osoba, ktorá odvolanie podala môže ho výslovným vyhlásením vziať späť a to až do doby, než sa odvolací súd odoberie na záverečnú poradu. Odvolanie prokurátora môže vziať späť i nadriadený prokurátor.